

Teknik och nation

Teknik- och vetenskapshistoriska dagar 2024

Program

ONSDAG 12 JUNI

Plats: Inst. för kultur och estetik, Frescativägen 24 E, Stockholms universitet (registrering, keynote #1 och sessioner) samt R1 (Reaktorhallen), Kungliga Tekniska högskolan

DOKTORANDWORKSHOP (fristående arrangemang)

Onsdag 12 juni, kl. 10.00–12.00

Plats: Stockholms universitet

REGISTRERING

Onsdag 12 juni, kl. 12.00–13.30

Plats: Frescativägen 24 E, Stockholms universitet

VÄLKOMSTHÄLSNING

Onsdag 12 juni, kl. 13.30–14.00

Plats: Auditoriet, Stockholms universitet

Anna Storm, ordf. för Svenska nationalkommittén för teknik- och vetenskapshistoria
Karin Dirke, professor i idéhistoria, Stockholms universitet

KEYNOTE-FÖRELÄSNING #1

Onsdag 12 juni, kl. 14.00–15.00

David Edgerton, King's College, London:

Technology and Nation: Thinking with the History of Small States

Plats: Auditoriet, Stockholms universitet

FIKA

Kl. 15.00–15.30

SESSIONER 1.1–1.4

Onsdag 12 juni, kl. 15.30–17.00

1.1 Transporthistoriska källor

Kylda transporter

Inger Olausson, Uppsala universitet

Roine Viklund, Luleå tekniska universitet

Transporthistoriska underlag: Nya vägar till historiska källor

Charlotte Hagström, Lunds universitet och Statens maritima och transporthistoriska museer

Benito Peix Geldart, Centrum för Näringslivshistoria

Robert Herpai, Statens maritima och transporthistoriska museer

Järnvägshistorisk forskning – en översikt

Anna Lindgren, Trafikverket

Björn Hasselgren, Trafikverket

1.2 Creating Scientific Data

Sensing Forests from Space: Different Modelling Cultures in Pan-European Forest Monitoring

Erik Ljungberg, Kungliga Tekniska högskolan

Mer än teleskop: några instrument för att skapa data vid Stockholms observatorium 1931–1960

Gustav Holmberg, Göteborgs universitet

1.3 University and Knowledge Systems 1 (sv)

Vetenskapens nya tidsrytmer. Temporal synkronisering i 1960-talets svenska universitetspolitik

Hampus Östh Gustafsson, Kungliga Tekniska högskolan

Lars Geschwind, Kungliga Tekniska högskolan

En konstig vetenskapshistoria? Konstnärlig forskning och forskarutbildning i begreppshistorisk belysning

Henrik Björck, Göteborgs universitet

Yrken och utbildningar för tidiga programmerare i Sverige

Aron Ambrosiani, Chalmers tekniska högskola

1.4 Science, Ideology and Identity

”Holism”: Den tvärvetenskapliga historien om ett omstritt 1900-talsbegrepp

Bruno Hamnell, Lunds universitet

Boys and Their Toys – the Historical Associations Between Fun, Science and American Identity

Annelie Drakman, Stockholms universitet

Conflict Lines in an Evolutionary Biology Controversy over Sex Differences

Malin Ah-King, Stockholms universitet

SESSIONER 2.1–2.3

Onsdag 12 juni, kl. 17.15–18.45

2.1 Policies of Resource Extraction

Minoriteternas delaktighet och inflytande, inom gruvindustrin och samhällsbygget – Kiruna

Curt Persson, Luleå tekniska universitet

Arctic Energy for the World?

Hanna Vikström, Luleå tekniska universitet

Erland Mårald, Umeå universitet

Gruvindustriella arv – Resurs eller belastning?

Dag Avango, Luleå tekniska universitet

Roine Viklund, Luleå tekniska universitet

2.2 Mobilt arbete i Stockholm, 1900–1950: Teknik, kompetens, identitet

Från kuskbock till förarsäte: Droskkuskarna i Stockholm 1900–1925

Per Dahl, fristående forskare/aktiv i Motorhistoriska Riksförbundet

Cykelbud i Stockholm, ca 1930–1950: Trafikkultur och ungdomskultur hos en mobil yrkesgrupp

Martin Emanuel, Kungliga Tekniska högskolan

How Tramway Conductors Disappeared: The “Fixed Conductor” Reform in Stockholm, 1940–1950

Elise Perrault, Kungliga Tekniska högskolan

2.3 University and Knowledge Systems 2 (eng)

Rise and Fall of the Giants. A Long-term Analysis of Innovating Firms in Sweden, 1908–2016

Anders Hylmö, Högskolan i Halmstad

Josef Taalbi, Lunds universitet

Situated Science: The Role of Inter-war Copenhagen on the Scientific Practices of George de Hevesy

Aske Hennelund Nielsen, Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg, Tyskland

From Science and Technology to Innovation Policies: African Union Discourses on the Role of Universities in Innovation in Africa

Domingos J. Langa, Kungliga Tekniska högskolan

Sverker Sörlin, Kungliga Tekniska högskolan

MOTTAGNING MED MINGEL

Onsdag 12 juni, kl. 19.30–22.00

Plats: R1 (Reaktorhallen), Kungliga Tekniska högskolan, Drottning Kristinas väg 1

TORSDAG 13 JUNI

Plats: Tekniska museet

SESSIONER 3.1–3.3

Torsdag 13 juni, kl. 8.30–10.00

3.1 The Future of Nuclear Energy in a Historical Perspective

Round Table Discussion

Deltagare: Per Högselius, Kungliga Tekniska högskolan
Kati Lindström, Kungliga Tekniska högskolan
Siegfried Evens, Kungliga Tekniska högskolan
Achim Klüppelberg, Kungliga Tekniska högskolan
Markku Lehtonen, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, Spanien
Tapio Litmanen, Jyväskylä universitet, Finland
Jan-Henrik Meyer, Max Planck Institute for Legal History and Legal Theory,
Tyskland

3.2 The Geographies of Mining Knowledge in Early Modern Swedish State Making

Från handskriven text till maskinläsbara data: Hur AI förändrar förutsättningarna för arkivbaserad teknikhistoria

Olof Karsvall, Stockholms universitet

Från folianter till interaktiva kartor: att utforska tidigmodern teknikhistoria med digitala verktyg

Jacob Orrje, Uppsala universitet

Kontroll och förbättring: mobila tjänstemän och arbetspraktiker i den tidigmoderna metallnärings

Måns Jansson, Uppsala universitet

Samuel Gustaf Hermelin och drömmen om järnet. Om kunskapsmobilisering och kolonial resursexploatering i norra Sverige runt 1800

Tim Berndtsson, Uppsala universitet

3.3 Vetenskap och vård i huvudstaden: Stockholm som (inter)nationellt centrum för medicinsk kunskapsutveckling från 1700-tal till 1900-tal

Staten och den stora staden: Läkekunstens praktik och villkor i och utanför Stockholm under 1700-talet

Hjalmar Fors, Karolinska Institutet

Anatomi som identitetspolitik 1830–60: Anders Retzius antropologi mellan "nationalkranier" och "rasbäcken"

Olof Ljungström, Karolinska Institutet

Visualiseringsteknik i medicinsk kunskapsproduktion: Embryologisk forskning vid Karolinska Institutet, ca 1820–1920

Eva Åhrén, Karolinska Institutet

Från börda till resurs: Patienterna, Radiumhemmet och Institutionen för tumörbiologi under cancerforskningens guldålder 1950–1980

Maria Josephson, Karolinska Institutet

Moderator: Annika Berg, Stockholms universitet

FIKA

Kl. 10.00–10.30

Plats: Trähallen

SESSIONER 4.1–4.3

Torsdag 13 juni, kl. 10.30–12.00

4.1 Nation, Narration and Infrastructure 1 (sv)

Nationens naturliga monopol – Socialiseringsnämnden och Statens Järnvägar 1924

Pär Wikman, Linköpings universitet

När kronan röjde vägar

Lisa-Maria Cambladh, Uppsala universitet

Skogsbruk och teknisk förändring mellan nationella och globala narrativ 1950 till 2000

Jimmy Jönsson, Lunds universitet

Samisk båt- och skeppsbyggarexpertis i den svenska nationens gömmor: den skogssamiska håpen

Per Lindström Lussi, Linnéuniversitetet

May-Britt Öhman, Uppsala universitet

4.2 Nuclear Heritage in the Making

Case Ågesta kärnkraftverk – Tingens metod som metod för dokumentation

Anders Lindeberg-Lindvet, Tekniska museet

The Permanent Closure? Nuclear Cultural Heritage and the Decommissioning Generations

Karin Edberg, Linköpings universitet

Nuclear Renaissance? Memory, Materiality, Futures

Thomas P. Keating, Linköpings universitet

Anna Storm, Linköpings universitet

4.3 Medical Practices in Transition

Från lunga till hjärta. En patientrörelse i den terapeutiska revolutionen

Jonatan Samuelsson, Uppsala universitet

Ylva Söderfeldt, Uppsala universitet

From Swedish Sin to Fighting Starvation: Sweden, Reproduction and Technology in the Mid-20th Century

Morag Ramsey, Uppsala universitet

Från fast till formbar? Diagnosticering och behandling av hormonella obalanser under tidigt 1900-tal

Disa Runeby, Lunds universitet

LUNCH

Kl. 12.00–13.00

Plats: Eventrummet

SPECIALVISNINGAR AV UTSTÄLLNINGAR PÅ TEKNISKA MUSEET

Kl. 13.00–14.00

Zero City <https://www.tekniskamuseet.se/upplev/utstallningar/zero-city/>

Hyper Human <https://www.tekniskamuseet.se/upplev/utstallningar/hyper-human/>

Salong Energi – Ågesta kärnkraftverk

<https://www.tekniskamuseet.se/upplev/utstallningar/salong-energi-agesta-karnkraftverk/>

Subject: Hello <https://www.tekniskamuseet.se/upplev/utstallningar/subject-hello/>

KEYNOTE-FÖRELÄSNING #2

Torsdag 13 juni, kl. 14.30–15.30

Maria Rentetzi, Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg, Tyskland:

From Nation States to International Organizations: Technical Assistance as a Political and Diplomatic Instrument

Plats: Stora hörsalen, Tekniska museet

FIKA

Kl. 15.30–16.00

Plats: Trähallen

SESSIONER 5.1–5.3

Torsdag 13 juni, kl. 16.00–17.30

5.1 Nation, Narration and Infrastructure 2 (eng)

How About the Fax: the Use and Discarding of the Welfare State Communications Infrastructure

Sati (Satenik) Sargsyan, Linköpings universitet

When Archaeology Doesn't Fit in the National Discourse. Showcasing the History of Iron Technology in Ancient Gaya/Kaya, South Korea

Constantin Canavas, Hamburg University of Applied Sciences, Tyskland

Engineering the Catholic Nation: the Instituto Católico de Artes e Industrias in Early 20th C. Spain

Daniel Pérez-Zapico, Autonomus University of Madrid, Spanien

5.2 Water and Power

Joining the Dnieper Cascade. An Envirotechnical Water-History of Chernobyl Nuclear Power Plant, 1950–1986

Achim Klüppelberg, Kungliga Tekniska högskolan

Vattenkraft och minnesskapande i olika landsändar

Felicia Söderqvist, Luleå tekniska universitet

Great Expectations: Tales of Technological, National and Masculinized Prowess in the Construction of Denmark's Great Belt Bridge

Henriette Steiner, University of Copenhagen, Danmark

5.3 Measuring the Mind

Moralske imbesile og andre undermålere. Intelligenstesting i norsk strafferett, 1914–1940

Svein Atle Skålevåg, Universitetet i Bergen, Norge

With Care and for Control: Intelligence Testing in the Practice of Norwegian Psychiatrist Nic Waal, 1930s–1950s

Ageliki Lefkadiou, Universitetet i Oslo, Norge

I psykometriens tidsalder. Noen perspektiver på IQ-testingens nasjonale og transnasjonale norgeshistorie ca 1920–2020

Jon Røyne Kyllingstad, Universitetet i Oslo, Norge

VISNING AV WISDOMME STOCKHOLM, TEKNISKA MUSEET

Kl. 17.30–18.20

KONFERENSMIDDAG

Kl. 18.30– 22:00

Plats: Eventrummet, Tekniska museet

FREDAG 14 JUNI

Plats: Tekniska museet

SESSIONER 6.1–6.3

Fredag 14 juni, kl. 8.30–10.00

6.1 The Historiography of Technology in the Nordic Countries

Round Table Discussion

Participants: Per Lundin, Chalmers tekniska högskola
Saara Matala, Chalmers tekniska högskola
Pål Nygaard, BI Norwegian Business School, Norge
Louise Skyggebjerg, CBS Copenhagen Business School, Danmark

6.2 Formatfrågor. Tvärvetenskapliga perspektiv från ett pågående antologiprojekt

Att formatera en växt: platthet, tid och rum i herbariets historia

Anna Svensson, Uppsala universitet

Omformateringen av administrativa dokumentpraktiker omkring 1970

Charlie Järpvall, Linnéuniversitetet

Frågandets format: Hålkort och formulär i svenska opinions- och marknadsundersökningar på 1940-talet

Erik Vesterlund, Lunds universitet

Format ljud: Framträdande och fastläggande av format inom Sveriges Radio, 1988–1999

Johan Malmstedt, Umeå universitet

Referensformat i praktiken: Vetenskapssociologiska perspektiv på humanistiska kvalitetskulturer

Klara Müller, Kungliga Tekniska högskolan

Torrent, Trackers, och teknikens gränsland: Piratformatets formering 2001–2012

Zakayo Kjellström, Umeå universitet

Moderator: Johan Malmstedt, Umeå universitet

6.3 Collections Exhibition ArkDes: Moments and Imprint

Building for Water: Building for Sweden and the Middle East

Frida Rosenberg, Statens centrum för arkitektur och design

Felicia Liang, Statens centrum för arkitektur och design

Léonie Geisendorf's Aesthetical Practice Shaping a Culture of Concrete

Frida Melin, Statens centrum för arkitektur och design

William Wikström, Statens centrum för arkitektur och design

The Stockholm Exhibition 1930: Expanding the Experience of Illumination

Frida Rosenberg, Statens centrum för arkitektur och design

Max Ahrent, Statens centrum för arkitektur och design

Moderator: Carlos Mínguez Carrasco, Statens centrum för arkitektur och design

FIKA

Kl. 10.00–10.30

Plats: Trähallen

SESSIONER 7.1–7.3

Fredag 14 juni, kl. 10.30–12.00

7.1 Teknik- och vetenskapshistoria i Sverige: Roll och riktning då och nu

Rundabordsamtal med nuvarande och tidigare ordföranden i Nationalkommittén.

Deltagare: Henrik Björck, f.d. ordf., Göteborgs universitet
Ylva Hasselberg, f.d. ordf., Uppsala universitet
Per Lundin, f.d. ordf., Chalmers tekniska högskola
Anna Storm, ordf., Linköpings universitet
Sven Widmalm, f.d. ordf., Uppsala universitet

Moderator: Ingemar Pettersson, Uppsala universitet

7.2 Technological Materialisms

Toxic Care for the People's Network: Exploring Informal Economies in the Dismantling of the Copper Landline in Sweden

Julia Velkova, Linköpings universitet

Tårgas, alarm och skottsäkra rutor. Teknik och politik i hanteringen av våld mot taxichaufförer i efterkrigstidens Sverige

Anders Pedersson, Göteborgs universitet

The Posthumanist Products of Industrial Nationalisms: Towards New Materialist Histories of Everyday Politics

Mats Fridlund, Göteborgs universitet

7.3 Anthropocene History

The Cryosphere and Synchronization of Nature, Culture and Knowledge

Staffan Bergwik, Stockholms universitet

The Temporality of Sustainability

Adam Wickberg, Kungliga Tekniska högskolan

An Ocean of Data. Informing Ocean Heating in the Anthropocene?

Sabine Höhler, Kungliga Tekniska högskolan

A Petroculture in Hiding: The Invisibilisation of Oil in Swedish Energy Policy

Anna Åberg, Chalmers tekniska högskola

Susanna Lidström, Kungliga Tekniska högskolan

AVSLUTNING

Kl. 12.00–12.30

Plats: Stora Hörsalen, Tekniska museet

INTERNT SAMMANTRÄDE NATIONALKOMMITTÉN FÖR TEKNIK- OCH VETENSKAPSHISTORIA

Kl. 12.30–

POST-KONFERENSPROGRAM

Kl. 14.00–

Sveriges största fasadrenovering i modern tid: Fasadvisning på Stockholms slott
(sv)

20 platser

När Svenska Vetenskapsakademien fick en teknisk klass

Studiebesök till Kungl. Vetenskapsakademien & Centrum för vetenskapshistoria (sv)

20 platser

Besök vid The Cell <https://www.tekniskamuseet.se/upplev/the-cell/>

Studiebesök till Tekniska museets Life Science-satsning i Forskaren, nya Hagastaden
(sv)

50 platser

An exclusive tour of The Hagströmer Medico-Historical Library's history of science collections

The Hagströmer Medico-Historical Library presents a selection of rarities from the history of science

(eng)

max 20 platser